



LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2014. gada 7. jūlijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Uldis Ķinis, tiesneši Kaspars Balodis un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Gata Krasovska (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 91/2014),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 363.⁸ panta astoto daļu [redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim] (turpmāk – apstrīdētā norma), ciktāl tā liedz maksātnespējas procesa administratoram iespēju pārsūdzēt tiesas lēmumu, ar kuru maksātnespējas administrators tiek atcelts no pienākumu pildīšanas maksātnespējas procesā, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 92. pantam un 106. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma bija spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim un tā citastarp noteica, ka tiesas lēmums par pieteikuma un sūdzības izskatīšanu, tajā skaitā par administratora atcelšanu no pienākumu pildīšanas maksātnespējas procesā uz pieteikuma pamata, nav pārsūdzams.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 46. punktu tiesiskās aizsardzības procesam, ārpus tiesiskās aizsardzības procesam, juridiskās personas maksātnespējas procesam, kā arī fiziskās personas maksātnespējas

procesam, kas uzsākts līdz 2010. gada 31. oktobrim, piemēro šā likuma 46., 46.¹ un 46.² nodaļu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim, un pārejas noteikumu 42. punktu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma normas atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 29. novembra lēmumu lietā Nr. C28240610, kā arī ar Aizkraukles rajona tiesas 2014. gada 18. februāra lēmumu lietā Nr. C07063309 Pieteikuma iesniedzējs uz apstrīdētās normas pamata atcelts no maksātnespējas administratora pienākumu pildīšanas divos maksātnespējas procesos. Minētie lēmumi atbilstoši apstrīdētajai normai nav pārsūdzami. Pieteikumā norādīts uz pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus,

vai arī, ja šādu līdzekļu personai nav. Turklāt šādas tiesības persona var izmantot sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās vai pamattiesību aizskāruma brīža. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pieteikumā ir jāpierāda, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, vai arī, ka tādu nav.

No pieteikuma izriet, ka šā lēmuma 5. punktā minētais Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas lēmums pieņemts 2013. gada 29. novembrī, savukārt Aizkraukles rajona tiesas lēmums pieņemts 2014. gada 18. februārī. Abi minētie lēmumi atbilstoši apstrīdētajai normai nav pārsūdzami. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējam nav citu iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Attiecīgi termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no apstrīdētās normas piemērošanas brīža. Pieteikums Satversmes tiesas kancelejā saņemts 2014. gada 2. jūnijā.

Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtās daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

7. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Lemjot par lietas ierosināšanu, citastarp ir jāizvērtē, vai pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas atbilstību katrai norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Pieteikumā norādīts uz apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 91., 92. un 106. pantam.

7.1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka, izvērtējot kādas normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, nepieciešams noskaidrot, pirmkārt, vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos; otrkārt, vai apstrīdētā norma paredz atšķirīgu attieksmi; treškārt, vai atšķirīgajai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-69-01 10. punktu*).

Pieteikumā ir norādīts, kuras personas, pēc Pieteikuma iesniedzēja domām, atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Tāpat pieteikumā ir norādīts, kādā veidā izpaužas ar apstrīdētajām normām radītā atšķirīgā attieksme.

Tomēr pieteikumā nav vērtēts tas, vai iespējamai ar apstrīdēto normu paredzētajai atšķirīgajai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats un vai iespējamā atšķirīgā attieksme ir samērīga. Pieteikumā ietverta vispārīgo norādi, ka apstrīdētajai normai nav nedz saprātīga, nedz arī objektīva attaisnojuma, nevar atzīt par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to pieteikums šajā daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

7.2. Pieteikumā ietverts prasījums izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 106. panta pirmajam teikumam.

Lai Satversmes tiesa varētu izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 106. panta pirmajam teikumam, pieteikumā ir jānorāda, vai apstrīdētā norma paredz minētajā Satversmes pantā noteikto pamattiesību ierobežojumu, vai šāds ierobežojums ir noteikts ar likumu, vai tam ir leģitīms mērķis un, vai tas ir samērīgs, proti, vai apstrīdētajā normā ietvertais tiesību ierobežojums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai, vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem, vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par personas tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu (*sk. Satversmes tiesas 2003. gada 20. maija sprieduma lietā Nr. 2002-21-01 secinājumu daļas 2. punktu*).

Pamatojot apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 106. panta pirmajam teikumam, Pieteikuma iesniedzējs norādīja, ka apstrīdētā norma ierobežo viņa tiesības uz darbu, tai skaitā iespēju pelnīt iztiku. Proti, tiesas lēmumu pārsūdzības neiespējamības sekas ir Maksātnespējas administrācijas lēmums par Pieteikuma iesniedzēja maksātnespējas procesa administratora sertifikāta darbības izbeigšanu.

No pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētā norma ierobežotu Pieteikuma iesniedzēja Satversmes 106. panta pirmajā teikumā noteiktās pamattiesības. Turklāt pieteikumā norādīts, ka nevis apstrīdētā norma, bet tās piemērošanas sekas ir maksātnespējas procesa administratora sertifikāta darbības izbeigšana.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs nav juridiski pamatojis apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 106. panta pirmajam teikumam. Tādējādi pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā norādītajām prasībām.

7.3. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, norādīts uz Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. pantam.

Pieteikums šajā daļā atbilst arī citām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Civilprocesa likuma 363.⁸ panta astotās daļas (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim), ciktāl tā attiecas uz maksātnespējas administratora tiesībām pārsūdzēt tiesas lēmumu, ar kuru administrators tiek atcelts no maksātnespējas procesa, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” pēc Gata Krasovska pieteikuma (pieteikums Nr. 91/2014).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2014. gada 5. septembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt Satversmes tiesā lietu par Civilprocesa likuma 363.⁸ panta astotās daļas (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. oktobrim) atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 106. panta pirmajai daļai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

U. Ķinis